

Súd: Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka: 10P/71/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6413209040
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martin Štubniak
ECLI: ECLI:SK:OSZH:2015:6413209040.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom samosudcom Mgr. Martinom Štubniakom v právnej veci navrhovateľky: N.. T. C., G.. W., B.. XX.XX.XXXX, X. I. XXX, X. L. P., v konaní právne zastúpená JUDr. Zuzanou Hudzíkovou, advokátkou, ul. A. Bernoláka 27, Žilina, proti odporcovi: Š. C., B.. XX.XX.XXXX, X. W. XX, v konaní právne zastúpený JUDr. Luciou Sklenárovou, advokátkou, SNP 94, Žiar nad Hronom, v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k mal. I. C., B.. XX.XX.XXXX, maloletá bytom ako navrhovateľka, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Banská Štiavnica, takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo navrhovateľky T. C., G.. W., B.. XX.XX.XXXX a odporcu Š. C., B.. XX.XX.XXXX, uzavreté dňa 29.08.2009 v Beleji, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Belá, vo zväzku 4, ročník 2009, na strane 137, pod poradovým číslom 6 r o z v á d z a .

II. Súd na čas po rozvode manželstva z v e r u j e mal. I. C., B.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok.

III. Odporca je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. I. sumou 100,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Odporca je o p r á v n e n ý stretávať sa s mal. I. C., B.. XX.XX.XXXX dva krát v mesiaci v rozsahu troch hodín na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, ktorý je p o v i n n ý navrhovateľke a odporcovi oznámiť termín stretnutia tri dni vopred, pričom navrhovateľka je p o v i n n á zabezpečiť účasť maloletej na jednotlivých stretnutiach.

V. O trovách súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka podaným návrhom žiadala rozviesť manželstvo, ktoré uzavrela s odporcom dňa 29.08.2009 a zveriť spoločnú dcéru I., B.. XX.XX.XXXX do svojej osobnej starostlivosti s tým, že ju bude zastupovať a spravovať jej majetok a odporca bude prispievať na výživu maloletej sumou 120,- Eur mesačne. Stretávanie sa odporcu s dcérou pôvodne žiadala neupravovať, v závere konania navrhla, aby to vzhľadom na miesto jej bydliska a konfliktnosť odporcu bolo maximálne raz za mesiac na úrade práce v Žiline.

Uviedla, že v januári 2012 odišla spolu s maloletou bývať ku svojim rodičom do Lysice a odvtedy s odporcom nežijú v spoločnej domácnosti. Dôvodom boli nedorozumenia týkajúce sa spôsobu ekonomického zabezpečenia potrieb rodiny zo strany odporcu a nevyhovujúcich bytových podmienok

v súvislosti s nedokončeným rodinným domom, v ktorom odporca napriek jej nesúhlasu preferoval farmársky spôsob chovu hydiny a psov.

Odporca s rozvodom manželstva súhlasil, avšak dôvody uvedené navrhovateľkou považoval za vymyslené. Žiadal zveriť spoločnú dcéru do striedavej osobnej starostlivosti, lebo takto bude zabezpečené jej právo na oboch rodičov.

Kolízny opatrovník sa pripojil k rozvodu manželstva, pretože neplní svoj účel a je v záujme maloletej, aby vyrastala v pokojnom prostredí. Po vypracovaní znaleckého posudku navrhoval maloletú zveriť navrhovateľke a odporcovi určiť výživné v sume 60,- Eur mesačne s tým, že sa bude stretávať s maloletou minimálne každý druhý víkend.

Súd na základe vyjadrení účastníkov konania a správ kolízneho opatrovníka spolu so správami Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Žiline mal preukázané, že manželstvo navrhovateľky a odporcu uzavreté dňa 29.08.2009 už neplní svoj účel, ktorým je podľa § 1 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení (ďalej len „zákon o rodine“) vytvorenie harmonického a trvalého životného spoločenstva zabezpečujúceho riadnu výchovu detí.

Z vyjadrení navrhovateľky a odporcu je evidentné, že sa citovo odcudzili a vedenie viacerých priestupkových konaní svedčí o značnej konfliktnosti ich vzťahu, ktorý je poznačený zásadnými nezhodami, aktuálne najmä v otázke starostlivosti o maloletú dcéru I.. Počas konania ani jeden z manželov neprejavil záujem o udržanie manželstva či dokonca obnovenie manželského spolužitia a preto v situácii kedy dlhodobo nevedú spoločnú domácnosť, hospodárenie a intímne spolužitie, súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov je len formálnym vzťahom, ktorého udržiavanie nemá význam.

Preto manželstvo rozviedol vzhľadom na splnenie zákonných predpokladov určených v ust. § 22 a § 23 ods. 1 zákona o rodine, podľa ktorých k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch s tým, že súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Za hlavnú príčinu rozvratu manželského vzťahu súd považoval neuvážené uzavretie manželstva zo strany tak navrhovateľky ako aj odporcu, ktorí doň vstupovali podľa názoru súdu predovšetkým pod vplyvom tehotenstva navrhovateľky a to, že si dostatočne nepremysleli vstup do manželstva sa potom zákonite prejavilo na ich rozdielnych názoroch v otázke spôsobu zabezpečenia potrieb rodiny.

S konaním o rozvod manželstva je podľa § 113 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku spojené aj konanie o úprave práv a povinností rodičov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

Na túto procesnú úpravu nadväzuje ust. § 24 ods. 1 zákona o rodine určujúc, že v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Zákon o rodine v ust. § 24 ods. 4 potom ukladá súdu pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektovať právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Zároveň súd musí dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Ako už bolo uvedené, odporca žiadal maloletú dcéru I. zveriť do striedavej osobnej starostlivosti s čím však navrhovateľka ani kolízny opatrovník nesúhlasili.

Ust. § 24 ods. 2 zákona o rodine ohľadne striedavej osobnej starostlivosti určuje, že ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Aj v tomto ustanovení je zvýraznený záujem maloletého dieťaťa, ktoré možno do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov zveriť len vtedy, ak takouto formou budú zabezpečené jeho potreby lepšie v porovnaní so zverením do starostlivosti len jedného z rodičov.

Súd vo veci nariadil znalecké dokazovanie a znalkyňa z odboru psychológie Mgr. C. J. ani vo vypracovanom znaleckom posudku č. 40/2014 a ani následne vo svojej výpovedi pred súdom neodporúčala takúto formu starostlivosti o maloletú. Odporca síce namietal postup znalkyne v súvislosti s vypracovaním znaleckého posudku a celkovo nesúhlasil so zisteniami znalkyne, no súd nepovažoval jeho výhrady za dôvodné. Znalkyňa totiž podľa názoru súdu úplne presne vystihla povahovú charakteristiku odporcu, keď konštatovala, že síce tento rovnako ako aj navrhovateľka má svoju dcéru I. rád a táto má pozitívnu citovú väzbu k oboj rodičom (pričom silnejšiu má k navrhovateľke), no osobnosť odporcu je emočne nevyvážená a jeho empatické schopnosti sú oslabené. Nemá pozitívne väzby k svojej rodine ani k rodine navrhovateľky a je zvýšene kritický k svojmu okoliu, pričom kritičnosť k svojmu správaniu je oslabená, má problémy s dodržiavaním spoločenských noriem a rešpektovaním autorít. Znalkyňa sa tiež vyjadrila, že agresívne verbálne (či fyzické) správanie sa odporcu k navrhovateľke ohrozuje zdravý vývoj maloletej I. s tým, že by bolo vhodné, aby odporca navštevoval psychiatrickú ambulanciu za účelom stabilizácie jeho emotivity a teda záver znalkyne bol taký, že lepšie osobnostné, morálne, sociálne a výchovné predpoklady pre výchovu maloletej má navrhovateľka.

Obdobné poznatky ohľadne povahovej charakteristiky odporcu súd nadobudol aj na základe jeho správania sa počas konania najmä na pojednávaníach a preto súd nemal dôvod pochybovať o správnosti znaleckých zistení. Tým súd ale nehovorí, rovnako ako to neuviedla ani znalkyňa, že odporca je „zlým“ otcom a že navrhovateľka je dokonalým rodičom, len jednoducho povedané, odporca sa nevie správať v medziach spoločnosťou stanovených či zaužívaných noriem a to ho podľa súdu už len z osobnostného hľadiska v súčasnosti diskvalifikuje v tom, aby sa mohol starať o maloletú dcéru formou striedavej osobnej starostlivosti. Preto súd ani neskúmal, či by bol odporca schopný postarať sa o maloletú v čase, kedy by ju mal mať na starosti. Ust. § 24 ods. 2 zákona o rodine v tomto smere jasne hovorí, že striedavá starostlivosť je namieste vtedy ak obaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať a u odporcu tomu tak aktuálne nie je.

Súd preto majúc na zreteli prioritne záujem maloletej I., zveril túto v súlade so závermi znalkyne a stanoviskom kolízneho opatrovníka do osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok. V starostlivosti navrhovateľky o maloletú neboli v rámci sociálnych šetrení zistené žiadne nedostatky, maloletá má v domácnosti obývanej navrhovateľkou zabezpečené všetky nevyhnutné potreby a tak neobstoja výhrady odporcu voči prostrediu, v ktorom maloletá s navrhovateľkou býva.

Pokiaľ ide o úpravu stretávania sa odporcu s maloletou, súd s poukazom na ust. § 25 ods. 2 zákona o rodine upravil stretávanie sa spôsobom uvedeným vo výrokovej časti rozsudku majúc za to, že táto úprava je v súlade so záujmom maloletej. Vychádzal predovšetkým z faktu, že maloletá sa viac než rok s otcom prakticky nestretla, čo tento opakovane zdôvodňoval tým, že nesúhlasil s úpravou styku ako bola prevedená predbežným opatrením nariadeným dňa 16.10.2013 v konaní Okresného súdu Žilina sp. zn. 30P/194/2013 a tiež tým, že nechcel pri návšteve dcéry vyvolávať konflikty s navrhovateľkou, či jej rodinou.

Vzhľadom na tieto skutočnosti potom súd stanovil ako miesto stretnutí pôdu úradu práce v Žiline, ktorý sa nachádza neďaleko bydliska maloletej a ktorý podľa svojich kapacít stanoví rodičom časový harmonogram jednotlivých stretnutí. Tým sa predíde hrozbe vzniku konfliktov, ktorými otec zdôvodňoval absenciu osobného kontaktu s maloletou. Frekvenciu stretnutí súd určil tak ako to navrhla aj znalkyňa, t.j. dva krát do mesiaca. Maloletá má podľa zistení znalkyne k odporcovi pozitívny citový vzťah, no s prihliadnutím na takmer rok, ktorý uplynul od ich posledného stretnutia, súd na začiatok určil trvanie

stretnutí v rozsahu troch hodín. Ak tieto stretnutia budú mať na vývoj maloletej pozitívny vplyv, čo si samozrejme bude vyžadovať aj zodpovedný prístup odporcu a určitú sebareflexiu v jeho správaní, bude v budúcnosti možné zaoberať sa zmenou úpravy styku v smere jeho rozšírenia čo do jeho frekvencie a trvania, resp. ohľadne miesta stretnutí, presne tak ako to uviedla aj znalkyňa vo svojom posudku, lebo až po určitom čase bude možné vyhodnotiť dopad kontaktu odporcu s maloletou. Na tomto mieste súd pripomína odporcovi, že jeho rola otca v živote maloletej je nezastupiteľná a túto nebude môcť realizovať v prípade, že nevyužije nateraz pomerne síce úzky časový priestor na stretnutia s dcérou, no podľa názoru súdu ide o časový priestor predstavujúci do budúcnosti solídny základ pre možnosť rozvoja ich vzájomného vzťahu.

S poukazom na ust. § 24 ods. 1 zákona o rodine súd napokon určil rozsah vyživovacej povinnosti odporcu ako rodiča, ktorému maloletá nebola zverená do osobnej starostlivosti.

Počas tohto rozvodového konania bolo na Okresnom súde Žilina vedené konanie sp. zn. 30P/194/2013, v ktorom bolo okrem iného rozhodované aj o vyživovacej povinnosti odporcu. Konkrétne rozsudkom zo dňa 03.11.2014 bola odporcovi stanovená vyživovacia povinnosť v sume 100,- Eur mesačne, pričom tento rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 23.04.2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 26.02.2015 sp. zn. 9CoP/4/2015.

Od času rozhodovania o vyživovacej povinnosti odporcu prvostupňovým súdom teda uplynul približne rok a jeden mesiac a od rozhodnutia odvolacieho súdu necelých desať mesiacov, pričom na základe dôkazov vykonaných v tomto konaní súd nemal preukázané, že sa pomery navrhovateľky, odporcu či maloletej zmenili tak podstatným spôsobom, že by súd v rámci tohto konania nemal prihliadať na pomerne nedávno stanovený rozsah vyživovacej povinnosti.

Potreby maloletej a s tým spojené výdavky sa nijako nezmenili. Navrhovateľka má v súčasnosti síce o čosi vyšší príjem na úrovni cca 590,- Eur mesačne (ako príjem z dvoch zamestnaní), no to neznamená, že by o to v menšom rozsahu mal plniť svoju vyživovaciu povinnosť odporca.

Tento uvádzal, že je schopný platiť výživné len v sume 50,- Eur mesačne, kolízny opatrovník zasa navrhoval sumu 60,- Eur mesačne, no obaja podľa názoru súdu prehliadajú ust. § 75 ods. 1 zákona o rodine, ktorý pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti ukladá prihliadať na strane výživou povinnej osoby nielen na jej skutočný príjem (či majetok) ale aj na jej potenciálne príjmy.

Odporca totiž okrem maloletej nemá iné vyživovacie povinnosti, nemá v starostlivosti maloleté dieťa a nie je nijako ani po zdravotnej stránke obmedzený v tom, aby si nemohol nájsť lepšie ohodnotené zamestnanie v porovnaní s prevádzkovaním hipoterapie, z ktorej má podľa svojho vyjadrenia mesačný príjem na úrovni okolo 150,- Eur. Rovnako ako na to poukázal súd v konaní sp. zn. 30P/194/2013 (resp. odvolací súd v konaní sp. zn. 9CoP/4/2015), aj tunajší súd zvyrazňuje skutočnosť, že ak odporca bol schopný zamestnať sa v zamestnaní, v ktorom dosahoval príjem okolo 380,- Eur mesačne, tak je jednoducho z hľadiska uspokojovania potrieb maloletej neakceptovateľným, že je v podstate spokojný so svojim príjmom na úrovni nedosahujúcom ani hranicu životného minima pre dospelú osobu (§ 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime).

Odporcovi preto z objektívneho hľadiska nič nebráni nájsť si zamestnanie zodpovedajúce jeho pomerne širokým zručnostiam (najmä vo vzťahu k práci so zvieratami), ktoré nepochybne má a z neho by mal príjem umožňujúci prispievať na výživu maloletej Lenky mesačne sumou 100,- Eur tak ako jeho vyživovacia povinnosť vyplýva z ust. § 62 ods. 1 a 2 zákona o rodine, podľa ktorých plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť s tým, že obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Podľa súdu nezájum odporcu o adekvátne zamestnanie súvisí s jeho povahovými vlastnosťami (problém s autoritami a podriadením sa pravidlám) a preto preferuje v podstate samostatnú zárobkovú činnosť - v minulosti farmársky chov zvierat, aktuálne hipoterapiu, čo ale nemôže ísť na úkor uspokojovania odôvodnených potrieb maloletej.

O trovách konania bude s poukazom na ust. § 151 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku, nakoľko je ešte potrebné rozhodnúť o trovách znalkyne, ktoré uplatnila v súvislosti s výpoveďou na pojednávaní dňa 10.11.2015.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho písomného doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne v troch vyhotoveniach.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozsudku smeruje, kto ho podáva - odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozsudok, v čom je rozsudok, alebo postup okresného súdu nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha (ako má odvolací súd rozhodnúť), uviesť dátum a podpis. Odvolanie treba predložiť v 3 rovnopisoch, inak súd vyhotoví kópie na trovy odvolateľa (§ 205 ods. 1, 2 O.s.p.).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva oznámiť matričnému úradu, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko a zároveň si ponechal v poradí uvedené ako druhé priezvisko svoje predošlé priezvisko, môže do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že upúšťa od používania spoločného priezviska.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný rozsudok, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, alebo návrh na exekúciu podľa Zákona č. 233/1995 Z. z. Exekučný poriadok v znení neskorších predpisov.